

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 74.523 van 24 juni 1998
in de zaak A. 36.001/X-7641.**

In zake : Gerard MARTENS,
wonende te 3950 BOCHOLT,
Damburgstraat 52

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de
Vlaamse Executieve, thans de Vlaamse
regering.

D E R A A D V A N S T A T E, X e K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Gerard MARTENS
op 24 april 1987 heeft ingediend om de vernietiging te
vorderen van het besluit van 26 januari 1987 van de
Gemeenschapsminister van Cultuur tot bescherming van de
Damburghoeve, Eikenlaan 1 te Bocholt als monument en van
de onmiddellijke omgeving als dorpsgezicht;

Gezien de memories van antwoord en van
wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur
P. DE WOLF;

Gelet op de beschikking van 3 februari 1992
die de neerlegging ter griffie van het verslag en van
het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan
partijen en gezien de regelmatig gewisselde laatste
memories;

Gelet op de beschikking van 26 mei 1998
waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 24 juni 1998;

Gehoord het verslag van Kamervoorzitter
M. VRINTS;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat
P. GROUWELS, die verschijnt voor verzoeker, en van
Advocaat B. GHEYSEN, die verschijnt voor de verwerende
partij;

Gehoord het eensluidend advies van Eerste
Auditeur-afdelingshoofd P. DE WOLF;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de
wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari
1973;

Overwegende dat de memorie van wederantwoord
te laat werd ingediend; dat zij uit de debatten wordt
geweerd;

Overwegende dat verzoeker in de laatste
memorie verklaart "dat de bescherming van de
Damburghoeve niet verder aangevochten wordt"; dat op
grond van die verklaring moet worden aangenomen dat het
annulatieberoep beperkt is tot de bescherming als
dorpsgezicht van de onmiddellijke omgeving van de als
monument beschermde Damburghoeve;

Overwegende dat verzoeker, die eigenaar is
van een grond gelegen binnen het beschermde
dorpsgezicht, in een eerste middel de schending aanvoert
van artikel 8, § 2, van het decreet van 3 maart 1976 tot
bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten,
doordat het beschermingsbesluit niet werd genomen op het
gezamenlijk voorstel van de Gemeenschapsminister van
Cultuur en van de Gemeenschapsminister van de
Ruimtelijke Ordening, terwijl "de gronden die thans het
voorwerp uitmaken van de beschermingsbeslissing eveneens

het voorwerp uitmaken van een bepaalde rangschikking en bestemming in het gewestplan";

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt :

"Art. 8, § 2, van het decreet van 3 maart 1976 spreekt van 'een door de Koning goedgekeurd plan van aanleg', dat wil zeggen een gemeentelijk algemeen of bijzonder plan van aanleg. Immers, een gewestplan wordt niet goedgekeurd, maar wel vastgesteld.

In casu bestaat er geen door de Koning goedgekeurd gemeentelijk plan van aanleg of een verkavelingsvergunning. Een onteigeningsplan is geen plan van aanleg, en het onteigeningsplan in casu (goedgekeurd bij koninklijk besluit van 1 juni 1982) is gebaseerd op het bij K.B. van 22 maart 1978 vastgesteld gewestplan Neerpelt-Bree";

Overwegende dat artikel 8, § 2, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, luidt als volgt :

"Wanneer voor het gebied waarin het monument of stads- of dorpsgezicht gelegen is een door de Koning goedgekeurd plan van aanleg of een verkavelingsvergunning bestaat wordt het koninklijk besluit tot bescherming genomen op gezamenlijke voordracht van de Minister, bedoeld in artikel 2 en van de Minister tot wiens bevoegdheid de ruimtelijke ordening en stedenbouw behoren";

Overwegende dat streek- en gewestplannen worden "vastgesteld"; dat zij niet zoals algemene en bijzondere gemeentelijke plannen van aanleg worden "goedgekeurd"; dat de stelling van verzoeker dat artikel 8, § 2, ook de gewestplannen zou bedoelen, geen steun vindt in de parlementaire voorbereiding; dat, integendeel, in artikel 11, § 2, van de oorspronkelijke tekst van het ontwerp van decreet tot bescherming van monumenten en landschappen dat geleid heeft tot het decreet van 3 maart 1976, was bepaald :

"§ 2. Wanneer voor het gebied waarin het monument of landschap gelegen is, een door de Koning goedgekeurd bijzonder plan van aanleg of een verkavelingsvergunning bestaat, wordt het koninklijk besluit ... (Parl. St., Ned. Cult. R., 1973-1974, 122/1, pp. 7 en 25)";

dat, toen de regering besliste de bepalingen die betrekking hadden op de bescherming van landschappen weg te laten, de tekst van het ontwerp door de regering werd geamendeerd; dat in de nieuwe tekst van artikel 11, § 2, die artikel 8, § 2, is geworden, het volgende werd gesteld :

"§ 2. Wanneer voor het gebied waarin het monument of het stads- of dorpsgezicht gelegen is een door de Koning goedgekeurd plan van aanleg of een verkavelingsvergunning bestaat wordt het koninklijk besluit tot bescherming ... (Parl. St., Ned. Cult. R., 1974-1975, 15/3, p. 5)";

dat uit geen enkel stuk of verklaring de bedoeling blijkt ook de vastgestelde gewestplannen te viseren in artikel 8, § 2; dat het middel niet gegrond is;

Overwegende dat verzoeker in een tweede middel de schending aanvoert van artikel 7, derde lid, van het decreet van 3 maart 1976 doordat "het ontwerp van lijst dateert van 23.10.1985 daar waar het besluit van rangschikking dateert van 26.1.1987", zodat de termijn van één jaar niet werd nageleefd;

Overwegende dat de verwerende partij terecht antwoordt dat uit de stukken van het administratief dossier blijkt dat de inschrijving van de Damburghoeve en van de omgeving ervan op de ontwerpen van lijst in het Belgisch Staatsblad van 28 januari 1986 werden vermeld zodat het beschermingsbesluit van 26 januari 1987 werd genomen binnen de vervaltermijn van artikel 7, derde lid, van het decreet van 3 maart 1976; dat het middel niet gegrond is;

Overwegende dat in een derde middel de schending wordt aangevoerd van artikel 5, § 2, van het decreet van 3 maart 1976; dat verzoeker laat gelden wat volgt :

"Dat art. 5, par. 2, 1° voorziet dat de voorontwerpen van lijsten van te beschermen monumenten, stads- of dorpsgezichten voorafgaandelijk aan het advies van de Provinciale Commissie moeten onderworpen worden en eveneens aan het Provinciaal bestuur voor ruimtelijke ordening.

Dat de wet voorziet dat het advies moet gegeven worden binnen een termijn van 60 dagen, zoniet wordt het advies geacht gunstig te zijn.

Dat verzoeker geen kennis heeft van het feit of deze formaliteit werd nageleefd...

Dat het decreet eveneens voorziet dat de voorontwerpen moeten gepubliceerd worden voor openbaar onderzoek in minstens 3 Nederlandstalige dag- of weekbladen.

Dat verzoeker nooit kennis kreeg van deze publicaties!

Dat de van toepassing zijnde reglementering eveneens voorziet dat deze voorontwerpen van lijst bij aangetekend schrijven aan de eigenaars en vruchtgebruikers moeten betekend worden.

Dat verzoeker eigenaar is van het perceel dat uitdrukkelijk vermeld wordt op de lijst voor bescherming van de dorpsgezichten.

Dat hij niettemin nooit persoonlijke betekening kreeg van het voorontwerp via aangetekend schrijven zoals voorzien";

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat op 21 februari 1985 de voorontwerpen van lijst voor advies werden gestuurd naar het Bestuur van de Stedenbouw en Ruimtelijke Ordening te Hasselt en naar de Provinciale Commissie voor Monumenten en Landschappen, dat op 21 februari 1985 "Het Belang van Limburg", "Het Volk", en "Het Brugs Handelsblad" verzocht werden de voorontwerpen van lijst te publiceren voor openbaar onderzoek, dat artikel 5, § 2, 3°, van het decreet van 3 maart 1976 enkel een persoonlijke betekening vereist van het voorontwerp van lijst voor de eigenaars en de vruchtgebruikers van monumenten, dat vermits verzoeker geen eigenaar of vruchtgebruiker is van een op het voorontwerp van lijst ingeschreven

monument, hij niet persoonlijk diende "betekend te worden";

Overwegende dat in artikel 5, § 2, van het decreet van 3 maart 1976 is bepaald :

"De voorontwerpen van lijst worden door de Minister gelijktijdig :

1° ter advies voorgelegd aan de provinciale commissie en aan de provinciale directie van het bestuur van de stedenbouw. Deze adviezen worden binnen zestig dagen na ontvangst uitgebracht zoniet worden ze geacht gunstig te zijn;

2° voor openbaar onderzoek gepubliceerd in ten minste drie Nederlandstalige dag- en/of weekbladen;

3° bij ter post aangetekende brief betekend aan de erop vermelde eigenaars en vruchtgebruikers van monumenten. Zowel bij de publicatie als bij de betekening wordt uitdrukkelijk vermeld de einddatum van de termijn gedurende welke bij het betrokken gemeentebestuur opmerkingen en bezwaren kunnen worden ingediend. De termijn van het openbaar onderzoek bedraagt dertig dagen";

Overwegende dat uit het administratief dossier blijkt dat het voorontwerp van lijst betreffende de bescherming van de omgeving van de Damburghoeve bij aangetekende brieven van 21 februari 1985 voor advies werd overgemaakt aan het bestuur van de stedenbouw en ruimtelijke ordening te Hasselt en aan de provinciale commissie voor monumenten en landschappen te Hasselt; dat eveneens uit de stukken van het administratief dossier blijkt dat het voorontwerp van lijst bij aangetekende brief van 21 februari 1985 ter publicatie werd verstuurd naar de dagbladen "Het Belang van Limburg", "Het Volk" en "het Brugs Handelsblad";

Overwegende dat artikel 5, § 2, van het decreet van 3 maart 1976 niet voorschrijft dat de voorontwerpen moeten worden betekend aan de betrokken eigenaars en vruchtgebruikers van dorpsgezichten; dat luidens de tekst van artikel 5, § 2, 3°, de voorontwerpen van lijst enkel moeten worden betekend aan

de erop vermelde eigenaars en vruchtgebruikers van monumenten en niet aan de eigenaars en vruchtgebruikers van onroerende goederen die vallen in een dorpsgezicht; dat uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat de betekening van voorontwerpen van lijst uitdrukkelijk beperkt werd tot de eigenaars en vruchtgebruikers van monumenten (Parl. St., Ned. Cult. R., BZ 1974, nr. 15/10, p. 30); dat het middel niet gegrond is;

Overwegende dat het vierde middel de redenen van het bestreden besluit betreft; dat verzoeker als eerste onderdeel aanvoert wat volgt :

"Dat de litigieuze beslissing geen rekening hield met :

1. het verzet van verzoeker geformuleerd tijdens het openbaar onderzoek.

2. het verzet van derden (gemeentebestuur en anderen).

3. de bestemming die het litigieuze goed had en heeft volgens het gewestplan Neerpelt-Bree, goedgekeurd bij KB van 22.3.1978.

Dat er dan ook een gebrek is aan motivering of verkeerde motivering die de nietigverklaring van het litigieuze beschermingsbesluit rechtvaardigt";

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat geen formele motivering is opgelegd, dat de bezwaren van verzoeker en van de anderen onderzocht en besproken werden en dat als gevolg van de bezwaren in artikel 3 van het beschermingsbesluit gestipuleerd werd dat de aanleg van sportvelden op perceel nr. 559 a mogelijk dient te blijven;

Overwegende dat verzoeker in de laatste memorie stelt :

"Dat het gebrek aan motivering duidelijk blijkt uit hoger vermelde uiteenzetting der feiten.

Dat geen openbaar onderzoek plaats greep waarbij rekening werd gehouden met de argumenten van de betrokken personen.

Dat het Bocholts gemeentebestuur en de Bocholts bevolking uitdrukkelijk verkiezen voor een tennishall

waar de jeugd meer aan heeft dan aan een voor
discussie vatbaar 'dorpsgezicht'";

Overwegende dat ten tijde van de bestreden
beslissing beschermingsbesluiten van monumenten of van
stads- of dorpsgezichten niet met redenen moesten worden
omkleed;

Overwegende dat de verplichting om een
openbaar onderzoek te houden en het recht van de
betrokkenen om bezwaren in te dienen, voor de overheid
de verplichting meebrengt om de regelmatigheid en de ge-
grondheid van de aangevoerde bezwaren te onderzoeken,
niet om deze noodzakelijkerwijze in te willigen; dat uit
het administratief dossier blijkt dat de bezwaren die
tegen de voorgenomen bescherming werden ingediend, in
het verslag van het Bestuur voor Monumenten en
Landschapszorg van 1 oktober 1985 werden onderzocht en
beantwoord en dat de Koninklijke Commissie voor
Monumenten en Landschappen tijdens haar vergadering van
10 april 1986 verwezen heeft naar dat verslag; dat meer
bepaald met betrekking tot perceel nr. 559 a uiteengezet
werd waarom er geen tegenstrijdigheid bestaat tussen de
bestemming van het gewestplan en de voorgenomen
bescherming als dorpsgezicht;

Overwegende dat verzoeker in het tweede
onderdeel het volgende aanvoert :

"Dat het decreet van 3 maart 1976 onder art. 2
vermeldt wat moet verstaan worden onder stads- en
dorpsgezicht.

Dat punt 3 van art. 2 precies weergeeft wat moet
verstaan worden onder stads- en dorpsgezicht.

Dat echter uit niets in het dossier blijkt dat
(de) omgeving van de Damburghoeve aan de criteria
voldoet opgesomd onder punt 3 van art. 2 van het
decreet van 3 maart 1976.

Dat uit de vaststelling ter plaatse blijkt dat de
onmiddellijke omgeving van de Damburghoeve in het
geheel niet beantwoordt aan de vereisten gesteld in
het decreet";

Overwegende dat de verwerende partij
antwoordt :

"(...)

In casu blijkt uit o.a. het advies van de K.C.M.L. dat de bescherming als dorpsgezicht werd doorgevoerd omwille van het algemeen belang gevormd door de historische en esthetische waarde : cf. de aanwezigheid van de voormalige grachten en van twee dreven met honderdjarige eiken";

Overwegende dat uit het met redenen omkleed advies van 10 april 1986 van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen blijkt dat de onmiddellijke omgeving van de Damburghoeve als dorpsgezicht werd beschermd "omwille van het algemeen belang gevormd door de historische en esthetische waarde" nl. "door de aanwezigheid van de voormalige grachten en van twee dreven met honderdjarige eiken"; dat die motieven steunen op een beschrijving en een studie vervat in het verslag van het Bestuur voor Monumenten en Landschapszorg van 1 oktober 1985; dat het bestaan van de dreven wordt bevestigd door de foto's die door het Bestuur voor Monumenten en Landschapszorg aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen werden overgezonden; dat de blote bewering van verzoeker dat de dreven "nieuw" zijn, wordt tegengesproken door de vaststelling dat de dreven gevormd worden door honderdjarige eiken;

Overwegende dat in het derde onderdeel van het middel wordt aangevoerd :

"Dat de goederen die het voorwerp uitmaken van de beschermingsbeslissing reeds vroeger het voorwerp uitmaakten van een rangschikking.

Dat immers het gewestplan definitieve bescherming van deze gronden heeft vastgelegd.

Dat er dan ook tegenstrijdigheid is tussen de vroegere beslissing genomen in het gewestplan en de nadien genomen beslissing van de Gemeenschapsminister van Cultuur.

Dat het onbegrijpelijk is waarom hiermede geen rekening werd gehouden alhoewel dit feit bij brief

van 19.3.1985 aan de Gemeenschapsminister van Cultuur bij brief werd bevestigd.

Dat er geen rekening werd gehouden noch met de brief, noch met de aangehaalde verworven rechten.

Dat de litigieuze beslissing dan ook duidelijk aangetast is door machtsoverschrijding en schending van de verworven rechten";

Overwegende dat de verwerende partij terecht antwoordt dat het middel niet ontvankelijk is omdat het geen voldoende duidelijke omschrijving geeft van de rechtsregel of het rechtsbeginsel dat geschonden wordt geacht en van de wijze waarop die schending in concreto is gebeurd; dat inderdaad verzoeker zich ertoe beperkt te beweren dat er een tegenstrijdigheid zou bestaan tussen het gewestplan en het bestreden beschermingsbesluit, zonder te verduidelijken welke bepaling of welk gevolg van het bestreden beschermingsbesluit in strijd is met welke bepaling of bestemming van het gewestplan Neerpelt-Bree; dat de exceptie gegrond is;

Overwegende dat het derde middel, in de mate dat het ontvankelijk is, niet gegrond is;

Overwegende dat in het vierde middel wordt aangevoerd :

"Vierde middel: gebaseerd op de schending van de rechten van verweerder zoals gewaarborgd door de Europese Conventie voor de rechten van de mens en fundamentele vrijheden.

Dat aan verzoeker nooit het voorontwerp van lijst met te beschermen goederen of landschappen betekend werd zoals voorgeschreven door het decreet van 1976.

Dat dit middel ingeroepen werd als schending van de op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvoorschriften.

Dat het eveneens gaat om een flagrante schending van de rechten van verweer...";

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat "dit middel niet aangeeft welke bepaling

in casu geschonden werd en waarin de schending juist bestaat";

Overwegende dat in de mate dat wordt aangevoerd dat artikel 5, § 2, 3° van het decreet van 3 maart 1976 werd geschonden doordat het voorontwerp van lijst inzake de bescherming van het dorpsgezicht in de omgeving van de Damburghoeve te Bocholt, niet werd betekend aan verzoeker, het middel samenvalt met het derde middel; dat, in de mate dat wordt aangevoerd dat het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en van de fundamentele vrijheden werd geschonden doordat het voorontwerp van lijst niet werd betekend aan verzoeker, het middel niet aangeeft welke bepaling van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en van de fundamentele vrijheden geschonden wordt geacht; dat het de Raad van State evenmin duidelijk is welke bepaling van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en van de fundamentele vrijheden "rechten van verweer" garandeert bij de bescherming van een dorpsgezicht; dat het middel niet ontvankelijk is;

Overwegende dat in het vijfde middel de schending wordt aangevoerd van artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en van de fundamentele vrijheden en van artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol; dat verzoeker in dat verband het volgende stelt :

"Dat in casu verzoeker in het geheel niet betrokken werd bij de beslissing tot bescherming en rangschikking van zijn goed terwijl het toch een procedure betreft waarbij zijn eigendomsrecht beknot wordt.

Dat het normale eigendomsrecht van mijn verzoeker 'bevroren' wordt als gevolg van deze beschermingsprocedure.

Dat verzoeker echter niet de kans kreeg zijn probleem aan een rechtbank voor te leggen.

(...)

Dat er dan ook afbreuk wordt gedaan aan het eigendomsrecht van verzoeker op een wijze die niet

normaal kan geacht worden en die tot gevolg heeft dat hij geen aanspraak kan maken of zijn rechten kan laten gelden op een vergoeding voor de schade die hem berokkend werd door een eenzijdige en door nietigheid aangetaste beslissing van de overheid.

Dat eenzelfde redenering opgaat voor wat betreft de waardevermindering van het goed van verzoeker.

(...)"

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat de procedure tot bescherming als monument of dorpsgezicht niet als een "betwisting" kan worden aangezien, dat de eigenaar zich kan wenden tot de Raad van State en/of de rechtbank van eerste aanleg, zodat er geen schending is van artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en van de fundamentele vrijheden, dat een beschermingsbesluit slechts erfdienstbaarheden of eigendomsbeperkingen oplegt, dat de weigering om een tennishall op te trekken geen gevolg is van de bescherming als dorpsgezicht maar van de bestemming op het gewestplan;

Overwegende dat verzoeker in de laatste memorie stelt :

"Dat de fictie van erfdienstbaarheid van openbaar nut enkel tot doel heeft de Staat schadevergoedingen te besparen daar waar de wijziging van bestemming en het verbod enige tennishall te bouwen en misschien later zelfs gewone gebouwen, er op neerkomt dat verzoeker beroofd wordt van zijn grond voor esthetische redenen";

Overwegende dat tegen een besluit tot bescherming van een dorpsgezicht een annulatieberoep openstaat bij de Raad van State; dat die beroepsmogelijkheid bij de Raad van State voldoet aan de vereisten van artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en van de fundamentele vrijheden;

Overwegende voorts dat uit de bescherming van het dorpsgezicht beperkingen voortvloeien die rehtens geen onteigening en evenmin een eigendomsberoving zijn, doch wel als een beperking van het "recht op het ongestoord genot van hun eigendom" zoals het wordt omschreven in artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol, dienen te worden aangemerkt; dat evenwel een beperking van "het ongestoord genot" van het eigendom niet ipso facto een schending is van artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol; dat immers het tweede lid van artikel 1 bepaalt dat het recht op ongestoord genot "op geen enkele wijze" het recht aantast dat een Staat heeft om die wetten toe te passen welke hij noodzakelijk oordeelt om toezicht uit te oefenen op het gebruik van eigendom in overeenstemming met "het algemeen belang"; dat het decreet van 3 maart 1976 de bescherming van een dorpsgezicht mogelijk maakt dat "omwille van zijn artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde van algemeen belang is"; dat de auteurs van het bedoeld decreet de bescherming en het behoud van monumenten, stads- en dorpsgezichten noodzakelijk hebben geacht omdat "de grote bevolkings- en bewoningsdichtheid, de snel voortschrijdende industrialisering en de vlugge verstedelijking van het gehele grondgebied dit patrimonium (het materieel kunstpatrimonium) meer en meer bedreigen" (Memorie van Toelichting, Parl. St., Ned. Cult. R., 1973-1974, 122/1, p. 1); dat terzake de onmiddellijke omgeving van de Damburghoeve met toepassing van het decreet van 3 maart 1976 als dorpsgezicht werd beschermd om reden van de historische en esthetische waarde; dat het beschermingsbesluit dan ook kan worden ingepast in artikel 1, tweede lid, van het Eerste Aanvullend Protocol; dat het middel niet gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten van het beroep, bepaald op vierduizend frank, komen ten laste van verzoeker.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op vierenwintig juni 1900 achtennegentig, door de Xe kamer, die was samengesteld uit :

Mevr.	M. VRINTS,	kamervoorzitter,
de HH.	J. BOVIN,	staatsraad,
	D. MOONS,	staatsraad,
Mevr.	A. EYLENBOSCH,	toegevoegd griffier.

De griffier,

De voorzitter,

A. EYLENBOSCH.

M. VRINTS.